

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı: 1992/31

Karar Sayısı: 1992/37

Karar Günü: 26.5.1992

R.G. Tarih-Sayı :22.06.1992-21262

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Van İcra (Ceza) Hakimliği

İTİRAZIN KONUSU: 9.6.1932 günlü, 2004 sayılı "icra iflas Kanunu'na 6.6.1985 günlü, 3222 sayılı Kanunla eklenen 352/a maddesinde yer alan "cezalar tecil edilemez, hürriyeti bağlayıcı cezalar 647 sayılı Cezaların infazı Hak kında Kanunun 4. maddesinde yazılı para cezasına ve tedbirlere çevrilemez" ibaresi nin iptali istemidir.

I- OLAY :

Haklarında icra takibi nedeniyle düzenlenen ödeme emrine itiraz etmeyen ve yasal süresi içinde mal beyanında bulunmayan borçluların icra ve iflas Kanunu'na göre cezalandırılmaları istemiyle alacaklı vekilinin icra (ceza) hakimliğine başvurması üzerine borçlu olmadıklarını ve mal beyanında bulunmadıklarını açıklayan borçlu-sanıklar, mahkemece ceza verilirse cezanın ertelenmesini istemişlerdir.

Davayı gören mahkeme baktığı dava uygulayacağı icra ve iflas Kanununun 352/a maddesinin kendiliğinden Anayasa'ya aykırı görerek iptali için Anayasa Mahkemesine başvuru karan vermiştir.

III- YASA METİNLERİ :

A- iptali istenilen Yasa Kuralı :

9.6.1932 günlü, 2004 sayılı İcra ve İflas Yasası'na 6.6.1985 günlü, 3222 sayılı Yasa'nın 44. maddesiyle eklenen itiraz konusu ibareyi de içeren "352/a" maddesi şöyledir :

"MADDE 352/A- Bu Kanun uyarınca hükmolunan cezalar tecil edilemez, hürriyeti bağlayıcı cezalar 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde yazılı para cezasına ve tedbirlere çevrilemez, failleri hakkında Türk Ceza Kanunun 119 uncu maddesi hükmü uygulanmaz."

B- ilgili Yasa Kuralı :

icra ve iflas Yasası'nın itiraz konusu maddeyle ilgili, önce 18.2.1965 günlü, 538 sayılı Yasa'nın 132. maddesiyle, sonra 6.6.1985 günlü, 3222 sayılı Yasa'nın 39. maddesiyle değişik 337. maddesinin son biçimi de şöyledir :

"Müddeti içinde beyanda bulunmak üzere mazereti olmaksızın icra dairesine gelmeyen veya yazılı beyanda bulunmayan borçlular, alacaklının şikayeti üzerine, tetkik mercii tarafından on günden bir aya kadar hafif hapis cezasıyla mahkum edilir. Borçlunun haczi kabil mallarını alacaklının bildiği veya bilmesi lazım geldiği ispat olunursa borçluya ceza verilmez.

162, 209, 216 ncı maddeler hükümlerine muhalefet eden müflis hakkında da iflas idaresinin vereceği müzekkere üzerine tetkik mercii tarafından aynı ceza hükmolunur."

C- Dayanılan Anayasa Kuralı :

itiraz yoluna başvuran Mahkemenin, aykırılık görüşünü dayandırdığı Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10. maddesi şudur :

"MADDE 10.- Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun hareket etmek zorundadırlar."

IV- İLK İNCELEME :

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince yapılan ilk inceleme toplantısında, itiraz konusu maddeye ilişkin iptal isteminin Anayasa Mahkemesi'nde daha önce işin özüne inilerek reddedilmiş olması karşısında başka bir husus üzerinde durulmadan bu evrede konuyu öz yönünden sonuçlandıran bir karar verilmesi uygun bulunarak ilk inceleme raporu, itiraz konusuyla ilgili dava dosyası içeriğinin örnekleri, iptali istenilen yasa ve dayanılan Anayasa kurallarıyla bunların gerekçeleri ve ilgili öbür yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

Kendisine ödeme emri tebliğ edilmesine karşın on günlük yasal süresi içinde mal beyanında bulunmayan borçlu-saniğin cezalandırılmasını isteyen alacaklı vekilinin başvurusuna bakan icra (ceza) hâkimliğinin davada uygulanacak yasa kuralı için itiraz yolunu izlemesi Anayasa'nın 152. maddesiyle 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Yasa'nın 28. maddesine uygundur.

Ancak, itiraz konusu icra ve iflas Kanunu'nun 352/a maddesinin Anayasa'ya uygunluk denetimi, daha önce Anayasa Mahkemesi'nce bir başvuru nedeniyle yapılmış ve maddenin Anayasa'ya aykırı olmadığı 11.3.1986 gününde Esas 1985/32, Karar 1986/9 sayı ile karara bağlanmıştır. Bu karar 9.5.1986 günlü, 19102 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Anayasa'nın 152. maddesinin son fıkrası, Anayasa Mahkemesi'nin işin özüne girerek verdiği red kararının Resmi Gazete'de yayımlanmasından sonra on yıl geçmedikçe aynı yasa hükmü için Anayasa'ya aykırılık savıyla yeniden başvuruda bulunulamayacağını öngörmüştür.

İcra ve İflas Kanunun anılan hükmü hakkında Anayasa Mahkemesi'ne yeni bir başvurunun yapılabilmesi için önceki kararın resmi Gazete'de yayımlanmasından başlayarak geçmesi zorunlu on yıllık Anayasal süre geçmeden yerel mahkemenin başvuruda bulunmaya yetkisi yoktur.

İtiraz yetkisizlik sebebiyle reddedilmelidir.

V- SONUÇ :

Esas Sayısı: 1992/31
Karar Sayısı: 1992/37

İtiraz konusu kuralın iptali istemi, daha önce Anayasa Mahkemesi'nin 9.5.1986 günlü, 19102 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 11.3.1986 günlü, Esas 1985/32, Karar : 1986/9 sayılı kararıyla işin esasına girilerek reddedilmiş olduğundan, Anayasa'nın 152. maddesinin son fıkrası ile 2949 sayılı Yasa'nın 28. maddesinin son fıkrası gereğince başvuran mahkemenin yetkisizliği nedeniyle itirazın REDDİNE,

26.5.1992 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Yekta Güngör ÖZDEN	Güven DİNÇER	Yılmaz ALİEFENDİOĞLU
Üye	Üye	Üye
Mustafa ŞAHİN	İhsan PEKEL	Selçuk TÜZÜN
Üye	Üye	Üye
Ahmet N. SEZER	Erol CANSEL	Yavuz NAZAROĞLU
Üye		Üye
Haşim KILIÇ		Yalçın ACARGÜN